27. 7. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Neexistence manželství

Novelou zákona o rodině č. 91/1998 Sb. došlo k oddělení institutů neplatnosti a neexistence manželství. Tzv. zdánlivé manželství (non matrimonium) nevyvolává na rozdíl od neplatnosti manželství vůbec žádné právní následky a soud tak nemusí svým rozhodnutím rozhodovat o jeho neexistenci. Neexistující manželství nelze ani napravit.

Novelou zákona o rodině č. 91/1998 Sb. došlo k oddělení institutů neplatnosti a neexistence manželství. Tzv. zdánlivé manželství (non matrimonium) nevyvolává na rozdíl od neplatnosti manželství vůbec žádné právní následky a soud tak nemusí svým rozhodnutím rozhodovat o jeho neexistenci. Neexistující manželství nelze ani napravit.
Zákon o rodině se problematice zdánlivého manželství věnuje v § 17a. Manželství nevznikne především za situace, kdy byl muž nebo žena donucen k prohlášení o uzavření manželství fyzickým násilím. Zde se vůbec nemůže jednat o právní úkon, jelikož v něm chyběla svoboda vůle jednoho ze subjektů.

Manželství nemůže vzniknout, bylo-li manželství uzavřeno nezletilým mladším šestnácti let. Toto ustanovení vychází z pravidla, že manželství uzavírají zletilé osoby, tj. osoby starší 18 let. Osoby starší 16 let mohou uzavřít manželství jen na základě pravomocného rozhodnut soudu o povolení k uzavření manželství.

Manželství dále nemůže vzniknout mezi osobami stejného pohlaví. Náš právní řád zatím definuje manželství jako trvalé životní společenství muže a ženy, pro něž se dobrovolně rozhodli a na základě tohoto manželství vznikají vzájemná práva a povinnosti.

Manželství nevznikne, chybělo-li souhlasné prohlášení o vstupu do manželství a nevznikne také v případě, že bylo uzavřeno před nepříslušným orgánem. Zde se jedná o situaci, kdy manželství nebylo uzavřeno před matričním úřadem (výjimku tvoří situace, kdy může být manželství uzavřeno před kterýmkoli obecním úřadem na kterémkoli místě, je-li život snoubence přímo ohrožen), manželství nebylo uzavřeno před církví nebo náboženskou společností, která není registrovaná v souladu se zákonem, nebo se může jednat o případ, kdy oddávající nebyl k této činnosti oprávněn.
Za zdánlivé tedy neexistující manželství musíme považovat také „manželství“, které bylo uzavřeno jako církevní sňatek aniž by bylo vydáno osvědčení vydané příslušným matričním úřadem, o tom, že byly splněny všechny požadavky zákona pro uzavření platného manželství nebo bylo toto osvědčení starší tří měsíců. Neexistujícím je také manželství, které bylo uzavíráno prostřednictvím zástupce, jež neměl platnou plnou moc k tomuto právnímu úkonu.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor

- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva
- Objektivizace náhrady nemajetkové újmy na zdraví a vliv mezinárodního prvku v rozhodovací praxi